

Stockholm den 1 november 2024

R-2024/1398

Till Finansdepartementet

Fi2024/01413

Sveriges advokatsamfund har genom remiss den 1 juli 2024 beretts tillfälle att avge yttrande över slutbetänkandet Kompletterande bestämmelser till EU:s reviderade förordning om elektronisk identifiering (SOU 2024:45).

Sammanfattning

Advokatsamfundet anser att de författningsförslag och bedömningar som görs i slutbetänkandet är väl genomtänkta och motiverade. Advokatsamfundet ställer sig därför i huvudsak bakom betänkandets förslag, men vill särskilt framföra följande synpunkter.

Synpunkter

Persondataskyddet

Tillhandahållandet av en europeisk digital identitetsplånbok kommer för den ansvarige myndigheten innebära att denna löpande behandlar personuppgifter enligt definitionen given i Dataskyddsförordningen.¹ Det är av största vikt att säkerställa att all hantering av sådana uppgifter rörande privatpersoner sker i enlighet med gällande lagstiftning. Advokatsamfundet anser emellertid att utredningens motivering i avsnitt

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning).

6.3.9 rörande behandling av personuppgifter för sekundära ändamål är något bristande och hade gärna sett en tydligare motivering i enlighet med Dataskyddsförordningen.

Vad gäller begränsningen av rätten att göra invändningar vill Advokatsamfundet framhålla följande. I 14 § förslaget till lag om ändring i lagen (2016:561) om kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om elektronisk identifiering, anges att den i Dataskyddsförordningen givna rätten att göra invändningar inte gäller vid sådan behandling av personuppgifter som är tillåten enligt lagen eller föreskrifter som meddelats i anslutning till lagen. I betänkandet motiveras begränsningen av rätten till att göra invändningar med att det kan förutsättas att den tillhandahållande myndigheten närmast undantagslöst kan påvisa skäl för fortsatt behandling som väger tyngre än den registrerades intressen i det enskilda fallet och att en begränsning av den registrerades rätt att göra invändningar är en proportionerlig åtgärd. Samtidigt hänvisas till ett tidigare lagstiftningsärende som visserligen talar för utredningens slutsats, men det kan enligt Advokatsamfundet ifrågasättas om de resonemang som förs i förarbetena direkt kan användas för att rättfärdiga den enskildes rätt att göra invändningar i nu aktuellt avseende.² Därvid hade det varit önskvärt med en starkare motivering för att begränsningen inte ska komma att utgöra en överträdelse av Dataskyddsförordningen.

Konkurrensrättsliga aspekter

I betänkandet (avsnitt 8.9.2) redogörs för den reviderade eIDAS-förordningens påverkan på företag inom området elektronisk identifiering. Advokatsamfundet ställer sig bakom utredningens slutsatser i övervägande delar, men anser att vissa förtydliganden krävs. Främst gäller detta de konkurrensrättsliga aspekterna kring privata aktörer som tillhandahåller s.k. organisationsplånböcker och vikten av att den statliga tillhandahållaren av sådana organisationsplånböcker ska verka på lika villkor som de privata alternativen. Här har utredningen valt att hänvisa till sina överväganden i sitt tidigare delbetänkande (SOU 2023:61, s. 202 ff.). I den delen vill Advokatsamfundet erinra om att samfundet i sitt tidigare remissyttrande anmärkte att

² Jfr. Prop. 2017/18:95 s. 85.

ytterligare överväganden kring eventuella konkurrensrättsliga konflikter var nödvändiga.³

Advokatsamfundet instämmer i slutsatsen att det i rådande läge inte finns en klar affärsmodell för privata aktörer inom området för identitetsplånböcker. Något som dock bör göra sig gällande är att beakta den digitala ekonomins oerhört snabba utveckling. När marknaden i stort har gjort sig bekant med identitetsplånböckerna, kan det mycket väl finnas privata aktörer som utvecklar hållbara affärsmodeller kring tillhandahållandet av europeiska digitala identitetsplånböcker, varmed de konkurrensrättsliga aspekterna åter kommer att bli centrala.

Advokatsamfundet har utöver det ovan anförda ingen erinran mot promemorians förslag.

SVERIGES ADVOKATSAMFUND

Mia Edwall Insulander

³ Se Advokatsamfundets remissyttrande den 31 januari 2024 över delbetänkandet En säker och tillgänglig statlig e-legitimation (SOU 2023:61).